

POSTANOWIENIE

Dnia 28 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący)

SSN Marcin Łochowski

SSN Grzegorz Żmij (sprawozdawca)

w sprawie z protestu K.C.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale:

1) Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,

2) Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 28 lipca 2020 r.

pozostawia protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

K.C. (wyborca przebywający za granicą), zastępowany przez profesjonalnych pełnomocników, wniósł do Sądu Najwyższego w dniu 16 lipca 2020 r. protest przeciwko wyborowi A.S.D. na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wyborach powszechnych przeprowadzonych w dniach 28 czerwca 2020 r. oraz 12 lipca 2020 r., zarzucając naruszenie: art. 2 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 6 ust 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego poprzez niezasadne uniemożliwienie wnoszącemu protest korespondencyjnego oddania głosu pomimo zgłoszenia

zamiaru głosowania korespondencyjnego Konsulowi RP w D. polegającego na niedoręczeniu pakietu wyborczego, co skutkowało pozbawieniem wnoszącego protest możliwości wzięcia udziału w głosowaniu (II tura); oraz naruszenie art. 127 Konstytucji RP w zw. z art. 62 ust. 1 Konstytucji RP w zw. z art. 10 § 1 pkt 1 Kodeksu wyborczego poprzez nieuprawnione pozbawienie wnoszącego protest realnego, czynnego prawa wyborczego, poprzez niezasadne uniemożliwienie wnoszącemu protest korespondencyjnego oddania głosu, pomimo zgłoszenia zamiaru głosowania korespondencyjnego Konsulowi RP w D. w przewidziany prawem sposób i pomimo spełniania przez wnoszącego protest wynikających z Konstytucji RP i Kodeksu wyborczego wszystkich wymogów umożliwiających udział w głosowaniu (II tura).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy K. C. podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu.

Prawo obywatela do wniesienia protestu wyborczego wywodzi się z przepisów konstytucyjnych. Jak stanowi art. 129 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej na zasadach określonych w ustawie.

Zasady i tryb organizacji wyborów Prezydenta RP w związku z ogłoszonym stanem epidemii na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej reguluje ustawa z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (t.j. Dz.U. 2020, poz. 979, zwana dalej u.wyb.2020). W zakresie nieuregulowanym w ww. ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. 2019, poz. 694 ze zm., zwanym dalej k.wyb.) (art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020).

Stosownie do art. 15 u.wyb. 2020, protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 3 dni od dnia podania wyniku wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą.

Zgodnie z art. 321 § 2 k.wyb., w odniesieniu do wyborcy przebywającego za granicą lub na polskim statku morskim wymogi wymienione w § 1 uważa się za

spełnione, jeżeli protest został złożony odpowiednio właściwemu terytorialnie konsulowi lub kapitanowi statku. Wyborca obowiązany jest dołączyć do protestu zawiadomienie o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, pod rygorem pozostawienia protestu bez biegu.

Jak wskazano wyżej K. C. jest wyborcą przebywającym za granicą, zaś jego protest wyborczy wniesiony został przez profesjonalnych pełnomocników bezpośrednio do Sądu Najwyższego. Do protestu dołączono kopię pełnomocnictwa oraz zawiadomienia o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju. Rozpoznawanie protestu w trybie nieprocesowym oznacza, że Sąd Najwyższy stosuje odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące postępowania nieprocesowego, z uwzględnieniem odrębnych regulacji zawartych w Kodeksie wyborczym. Kodeks postępowania cywilnego przewiduje zaś w art. 89 § 1, że pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo z podpisem mocodawcy lub wierzytelny odpis pełnomocnictwa. Obowiązkiem temu pełnomocnicy wnoszącego protest nie sprostali, bowiem do protestu dołączono jedynie kopie pełnomocnictwa oraz zawiadomienia o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju oraz pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju. Powyższe stanowi brak, który skutkuje uznaniem, że protest nie spełnia warunków formalnych, a zatem należy pozostawić go bez dalszego biegu stosownie do art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 1 k.wyb. i w zw. z art. 1 ust. 2 ustawy.

Brak jest przy tym podstaw do wyznaczenia rozprawy w celu odebrania ustnego oświadczenia o udzieleniu pełnomocnictwa, a także ustnego zawiadomienia o ustanowieniu swojego pełnomocnika zamieszkałego w kraju oraz pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w kraju, skoro Kodeks wyborczy zastrzega dla wskazanego wyżej braku rygor pozostawienia protestu bez biegu, natomiast zgodnie z przepisami o postępowaniu nieprocesowym rozprawa odbywa się tylko w wypadkach wskazanych w ustawie (k.wyb. nie przewiduje rozpoznawania poszczególnych protestów przeciwko ważności wyborów na

rozprawie, a niecelowe jest wyznaczanie rozprawy celem sanowania braków formalnych protestu).

Z tych wszystkich względów protest wyborczy K. C. podlegał pozostawieniu bez dalszego biegu, dlatego też Sąd Najwyższy na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb., w zw. art. 15 ust. 2 u.wyb. 2020, w zw. z art. 321 § 2 k.wyb. i w zw. z art. 1 ust. 2 u.wyb. 2020 orzekł jak w sentencji.